

Z A P I S N I K
sa 47. sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore,
koja je održana 16. decembra 2014. godine.

Sjednica je počela sa radom u 10,00 sati. Sjednicom je predsjedavala mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi Odbora: mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora, Saša Pešić, Rešid Adrović, dr Srđa Popović, Andrija Popović, prof. dr Jelisava Kalezić, doc. dr Branka Bošnjak i Srđan Perić.

Članovi Odbora dr Radosav Nišavić, dr Draginja Vuksanović, i Milan Knežević su bili opravdano odsutni.

Sjednici je prisustvovala Dragica Milić, direktorica Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo..

Predsjednica Odbora, mr Branka Tanasijević, je konstatovala da Odbor ima kvorum za rad i punovažno odlučivanje i otvorila 47. sjednicu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno prihvaćen sljedeći

DNEVNI RED:

- usvajanje zapisnika sa 46. sjednice Odbora;

- 1. Informacija o implementaciji Zakona o kulturi na opštinskom nivou**, koji je usvojila Vlada Crne Gore na sjednici od 9.oktobra 2014. godine;
- 2. Usvajanje Odluke o kontrolnom saslušanju ministarke Sanje Vlahović;**

*

Odbor je jednoglasno usvojio zapisnik sa 46. sjednice Odbora.

Najavljena tačka tekuća pitanja je odložena zbog odsustva poslanika Andrije Popovića, koji je u okviru ove tačke želio da izvijesti članove Odbora o jednom događaju koji je tematski vezan za rad Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

TAČKA 1 - Informacija o implementaciji Zakona o kulturi na opštinskom nivou

Informaciju o implementaciji Zakona o kulturi na opštinskom nivou ukratko je izložila Dragica Milić, direktorica Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo u Ministarstvu kulture. Ona je kazala da je donošenjem Zakona o kulturi i Nacionalnog programa razvoja kulture počeo jedan

reformski kurs u razvoju kulture u Crnoj Gori. Najznačajniji dio tih reformi u kulturi je institucionalni razvoj. U tom kontekstu, već nekoliko godina, Ministarstvo se bavi analizom stanja institucija kulture i na nacionalnom i na lokalnom nivou. Prošle godine rađena je analiza institucija kulture i ona je pokazala da se Zakon o kulturi implementira na nacionalnom nivou dok je njegova primjena na lokalnom nivou selektivna i sporadična, kazala je Milić. U odnosu na ono što su Zakonom o kulturi utvrđene obaveze opština, kao osnivača institucija kulture i javnih ustanova kulture, analizirani su osnivački akti, iznosi sredstava koji se budžetima opština izdvajaju za kulturu, razvoj kreativnih industrija i amaterskog stvaralaštva itd. Analiza je pokazala dosta loše stanje na opštinskom nivou. Razvoj opštinskih institucija kulture je veoma važan, jer se o razvoju kulture na opštem nivou može govoriti jedino ako su opštinske institucije kulture na potrebnom nivou razvoja. Međutim, lokalne samouprave, izuzev Kotora i Bijelog Polja, nijesu donijele srednjoročni dokument Program razvoja kulture, koji propisuje mjere i aktivnosti, kao i dinamiku kojima će se ostvarivati razvoj kulture, istakla je Milić. Opštine Kotor i Bijelo Polje su osnovale opštinski Savjet za kulturu, kao savjetodavno tijelo, a sve opštine, osim Bara i Ulcinja imaju organizovane javne ustanove kulture. U Baru i Ulcinju postoji specifičnost, tu su osnovana javna preduzeća. Programski profil javnih ustanova je veoma kompleksan, to su centri za kulturu kao krovne institucije gdje su objedinjene sve djelatnosti kulture, čak i one koje se bave kulturnim nasljeđem i kulturnom baštinom. Premda je posebnim zakonima, Zakonom o muzejima i Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti propisano da se za obavljanje tih djelatnosti moraju osnovati ustanove, kod većine javnih ustanova kulture taj zakonski standard nije ispoštovan. Kada su u pitanju osnivački akti, skoro kod svih ustanova ih treba inovirati u dijelu koji se odnosi na standarde koje propisuje Zakon o kulturi, vezano za sastav organa upravljanja i izbor organa rukovođenja. Zakon o kulturi propisuje da za organe upravljanja u javnim ustanovama kulture može biti imenovano lice koje je afirmisani stručnjak ili stvaralac u kulturi a isto se odnosi i na organe rukovođenja. U osnivačkim aktima je uglavnom prepisan taj standard, kazala je Milić, međutim, njegova primjena nije zaživjela, jer javnim ustanovama kulture uglavnom rukovode ljudi koji nijesu iz kulture ili imaju malo dodirnih tačaka sa kulturom. Finansiranje kulture u svim opštinama, izuzev Šavnika, na višem je nivou nego što propisuje Zakon, a infrastruktura je u 95% opštinskih javnih ustanova na zavidnom nivou, naročito na sjeveru Crne Gore, što je rezultat posebnog Vladinog programa „Razvoj kulture na sjeveru“, naglasila je Milić. U skoro svim opštinama se sprovode javni konkursi za sufinansiranje nevladinog sektora, koji su opšteg karaktera, gdje se jedan dio sredstava izdvaja za kulturu. Podrška kreativnim industrijama i amaterskom djelovanju se uglavnom sprovodi na osnovu konkursa, ili se obezbjeđuje i posebna pomoć na osnovu zahtjeva lokalnim samoupravama. Saradnja sa mladima sprovodi se na osnovu lokalnih planova akcije za mlade, koji su donijeti u 50% crnogorskih opština. Tamo gdje planovi ne postoje saradnja sa mladima se odvija kroz saradnju sa školama, kroz rad sa amaterskim društvima i dr. Dostupnost institucija kulture osobama sa invaliditetom je na niskom nivou, jedino u Andrijevici i Podgorici postoje uslovi za adekvatnu uključenost osoba sa invaliditetom. Ministarstvo ima obavezu, da sa radom na ovoj analizi nastavi, i očekuje se da će izvještaj naredne godine biti mnogo povoljniji, kazala je Milić.

Poslanik Perić je kazao da je, na ranijim sjednicama, Odbor ukazivao da opštine nemaju planove o razvoju kulture i interesovao se zbog čega se kasni sa ovakvom analizom. On je istakao opštinu Cetinje kao negativan primjer, gdje ne postoje opštinski Program razvoja kulture, kao ni opštinski Savjet za kulturu, a sjedište Ministarstva kulture je na Cetinju. S druge strane Perić

istakao veliki entuzijazam u Centru za kulturu Danilovgrad, gdje postoji muzej kao posebna institucija. Poslanik Perić je naglasio da lokalne institucije iz oblasti kulture moraju biti otvorene za sve, bez obzira na partijsku pripadnost, pozivajući se na lično negativno iskustvo po tom pitanju. Menadžeri javnih ustanova iz oblasti kulture ne pokazuju proaktivnost i često su zatvoreni za ustupanje prostora na korišćenje, kazao je Perić.

Predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević je konstatovala da se iz Izvještaja zaključuje da se Zakon o kulturi dobro implementira na nacionalnom nivou, a da u opštinama postoje manje ili veći problemi u implementaciji Zakona. Posebnu pažnju je posvetila opštini Nikšić, gdje postoji evidentan napredak, ali je primijetila da u svim opštinama postoje veliki kadrovski problemi. Kako je u Izvještaju naveden program mjera kojima će se intenzivirati aktivnosti u vršenju upravnog nadzora, poslanica Tanasijević se interesovala koje su to mjere i u kom roku će se preduzeti, jer je implementacija Zakona o kulturi na lokalnom nivou veoma važna za razvoj kulture na nacionalnom nivou.

Poslanica prof. dr Jelisava Kalezić je istakla da je oblast kulture prije 20 godina bila na mnogo višem nivou nego danas. Ona je naglasila da je održavanje objekata kulture uvijek bila velika stavka, pogotovo na sjeveru Crne Gore (jer uključuje i grijanje) pa čak i za one objekte koji su rekonstruisani i renovirani. Po prirodi stvari to pripada opštinama i opštinskim budžetima, međutim, to postaje nerealna opcija u odnosu na stanje privrede. Poslanica Kalezić je kazala da bi bilo zanimljivo uraditi jednu analizu kadrova, odnosno njihovih referenci, ukazujući na primjer smjene jednog direktora Centra za kulturu Bijelo Polje zbog postavljanja partijskog kadra. Dodala je da opštinski sekretarijati za kulturu mogu dosta posla da urade dok se konstituišu institucije za kulturu, budući da su za konstituisanje javnih ustanova neophodna značajna sredstva.

Predsjednica Odbora, Branka Tanasijević je primijetila da je upravo dobro što je urađena jedna ovako objektivna analiza, koja ukazuje na probleme i koja bi trebala rezultirati njihovim rješavanjem.

Poslanik Adrović je ukazao na problem opštine Berane, i veoma nizak nivo kada se radi o stanju infrastrukturnih objekata. Takođe je primijetio da organi upravljanja i rukovođenja u toj opštini nijesu usklađeni sa Zakonom, da nije donešen program razvoja kulture, nije osnovan Savjet za kulturu itd. Interesovao se šta će Ministarstvo kulture i u kom roku preduzeti za unapređenje ovog stanja.

Poslanica doc. dr Branka Bošnjak je predložila da Odbor razmotri Nacionalni program razvoja kulture, kao i implementaciju Programa zaštite kulturnih dobara i Programa „Cetinje grad kulture“. Po njenom mišljenju Zakon o kulturi bi trebalo inovirati, jer se uglavnom odnosi na status samostalnih umjetnika, dok se po pitanju institucija kulture njegove odredbe odnose na način izbora rukovodećih struktura, gdje postoji neprihvatljiv politički uticaj. Iz izvještaja se nameće zaključak, kazala je Bošnjak, da je Ministarstvo obavilo svoj dio posla, a da problemi postoje na opštinskom nivou, čime se želi prikriti dio odgovornosti Ministarstva. Ona je istakla da nakon šest godina od usvajanja Zakona o kulturi većina podzakonskih akata nije još donešena. Donešen je akt koji se odnosi na dodjeljivanje statusa „Istaknuti kulturni stvaralac“ i naknade koja se u skladu sa tim prima, kao i akt o statusu „Festival od posebnog značaja“, međutim, nijesu

donešeni akti koji propisuju bliže kriterijume i način obezbjeđivanja radnog i stambenog prostora umjetnicima i stručnjacima u kulturi. Ministarstvo kulture, takođe, nije donijelo akt kojim će se propisati bliži uslovi za objavljivanje djelatnosti ustanova u pogledu prostora, kadra i opreme, kao i podzakonski akt o kriterijumima i načinu utvrđivanja statusa reprezentativnog strukovnog udruženja. Bošnjak je navela da nijesu još propisani bliži kriterijumi za javno objavljeno stvaralaštvo, kao i odgovarajuće stručna sprema za sticanje statusa samostalnog umjetnika, da nijesu propisane vrste projekata iz određenih oblasti kulture koje se sufinansiraju, pravilnik o bližim uslovima za otkup knjiga, likovnih djela i muzejskih predmeta i dr. Ona je istakla da to ukazuju na veliku odgovornost Ministarstva, jer kultura nije nešto što se prvi put uspostavlja. Posebno je istakla važnost depolitizacije kulture, navodeći primjer nedostatka saradnje sa institucijama kulture na Cetinju prilikom zakupa prostora za promociju knjige Miodraga Lekića.

Predsjednica Odbora je konstatovala da je razmatranje ovakvih izvještaja od velikog značaja, jer je to prilika da se članovi Odbora detaljnije upoznaju sa stanjem u pojedinim oblastima i svojim sugestijama, pitanjima i činjenjima daju svoj doprinos. Pozvala je članove Odbora da daju svoje sugestije, u smislu predloga akata za koje misle da bi trebali biti razmatrani na Odboru, kao bih ih uvrstili u plan za narednu godinu.

Poslanik dr Srđa Popović je predložio da se u narednoj godini održi jedna tematska sjednica posvećena stanju u oblasti kulture u Crnoj Gori. On se interesovao za opštinu Budva i iskazao zadovoljstvo što je Grad teatar , u čijem osnivanju je učestvovao, jedina opštinska ustanova kulture u Crnoj Gori u kojoj su izabrani poslovni i umjetnički direktor na način predviđen Zakonom o kulturi. Takođe se interesovao o tome kakve su ingerencije Ministarstva i šta je preduzelo povodom nepoštovanja ovih kriterijuma kod drugih opština. Ukazao je na činjenicu da nije dobro što nije donešen program razvoja kulture, ali je pohvalno što se u Budvi izdvaja oko 8% budžeta za razvoj kulture.

Predstavnica Ministarstva Dragica Milić je iskazala zadovoljstvo što je analiza stanja kulture na opštinskom nivou predmet razmatranja ovog Odbora, jer različite percepcije, sugestije i komentariu mogu biti od velike koristi za realizaciju mjera i aktivnosti koji su planirani. Ona je podsjetila članove Odbora da je Nacionalni program razvoja kulture, kao strateški srednjoročni dokument Vlada donijela 2011. godine, a važi do kraja 2015. godine, kao i Program revalorizacije kulturne baštine. Ona je kazala da su ovlašćenja Ministarstva kulture, kao i vršenje nadzora ograničeni, kad su u pitanju lokalne samouprave, ali da se Ministarstvo ovim pitanjima bavilo i predhodnih godina. Ono što je rezultat ove analize je rezultat nekih iskustava i stanja u predhodnim godinama i pomaci postoje, kazala je Milić. Istakla je bavljenje razvojem kulture sjevera, gdje su svi infrastrukturni objekti, izuzev Berana, osposobljeni. Centar za kulturu Berane je izostao zbog problema nalaženja lokacije, pa će se pristupiti rekonstrukciji postojećeg objekta. Ona je kazala da je oblast kulture depolitizovana donošenjem Zakona o kulturi. Jedini standard koji je zahtijevan je da članovi organa upravljanja i rukovođenja javnih ustanova kulture budu ljudi iz oblasti kulture, bez obzira na njihov politički angažman. Kad je u pitanju Zakon o kulturi, on je donio dosta novina i najveći broj podzakonskih akata je implamantiran, naglasila je Milić. Ona je dodala da kada su u pitanju stambeni i poslovni prostori umjetnika Ministarstvo kulture ne može puno da učini, jer dosta toga zavisi od cijena stambenih i poslovnih prostora za koje Ministarstvo ne može da obezbijedi povoljnosti, već mora još raditi i pokušati nalaziti rješenja u saradnji sa lokalnim samoupravama. Kad su u pitanju reprezentativna udruženja i

amatersko djelovanje u umjetnosti, ti pravilnici nijesu donijeti iz razloga što je 2011. godine donijet Zakon o nevladinim organizacijama, kojim su umjetnička udruženja i kulturno-umjetnička društva organizovana kao nevladine organizacije i samim tim Ministarstvo kulture nema mogućnost da pomaže nevladin sektor, koji je ovim modelom organizovanja decentralizovan. Finansiranje nevladinog sektora se obezbjeđuje preko komisije za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, pojasnila je Milić. Ona je kazala da se Ministarstvo bavilo i analizom kadrova i ta analiza je pokazala je treba dosta toga mijenjati, kako na opštinskom, tako i na nacionalnom nivou. Sve što se pokazalo kao manjkavost u analizama biće predmet rada Ministarstva u narednom periodu, što nije lak posao, ako znamo da to podrazumijeva bavljenje suštinskim pitanjima, da je oblast kulture decentralizovana i da postoje 42 ustanove. Milić je kazala da je novi izvještaj ovim povodom planiran za četvrti kvartala naredne godine i Odbor će imati priliku da se upozna sa rezultatima.

Predsjednica Tanaijević je podsjetila članove Odbora da su do sada ispunjene sve obaveze iz Plana rada Odbora, osim jedne aktivnosti koja će se realizovati do kraja godine, kao i aktivnosti vezane za Cetinjski parlamentarni forum, koji će biti realizovan u januaru naredne godine i posvećen kulturi. Tim povodom, obavijestila je gospođu Milić, da će biće pozvana da učestvuje u radu Foruma.

Poslanica Bošnjak je još jednom iskazala žaljenje što pozakonski akti koje je pomenula nijesu donijeti, kao i zbog činjenice da se na listi istaknutih kulturnih stvaralaca Crne Gore ne nalaze imena književnika Ljuba Đurkovića i vajara Miodraga Šćepanovića, s obzorom na njihova velika dostignuća na međunarodnom planu.

Milić je pojasnila da se status istaknutih kulturnih stvaralaca stiče na osnovu propisanih kriterijuma, a jedan od uslova je da kulturni stvaralac mora imati jednu državnu nagradu. Taj uslov ne ispunjavaju pomenuti stvaraoci, a smatra se da je to najveći domet koji umjetnik može da dobije. Međutim, ministarstvo je predhodnih godina podržavalo učešće Šćepanovića na Jesenjem salonu u Parizu i pokušalo naći rješenje za njegov atelje, dodala je Milić.

Predsjednica je zaključila raspravu o prvoj tački dnevnog reda uz napomenu da će se saradnja i dalje nastaviti na Cetinskom parlamentarnom forumu.

TAČKA 2 - Usvajanje Odluke o kontrolnom saslušanju ministarke Sanje Vlahović

Odbor je donio Odluku o kontrolnom saslušanju ministarske Sanje Vlahović, koordinatorke Ministarstva prosvjete. Odluka je data kao satavni dio zapisnika. Članovi Odbora su se dogovorili oko trajanja raprave, načina učešća u raspravi članova Odbora, kao i mogućnosti prisustva sjednici zainteresovanih lica u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

SKUPSTINA CRNE GORE
Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport

Br. 00-63-11/14-
Podgorica, 16. decembra 2014. godine

Na osnovu člana 75 stav 3 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, na 47. sjednici održanoj 16. decembra 2014. godine, Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport donosi

O D L U K U

**o kontrolnom saslušanju ministarke dr Sanje Vlahović, koordinatorke Ministarstva prosvjete,
na temu:**

„Aktuelna situacija na Univerzitetu Crne Gore“

Inicijativu za donošenje Odluke o kontrolnom saslušanju ministarke dr Sanje Vlahović, u skladu sa članom 75 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport su podnijeli su članovi Odbora Srđan Perić, doc.dr Branka Bošnjak, prof.dr Jelisava Kalezić i dr Radosav Nišavić. U inicijativi se navodi:

“Imajući u vidu dešavanja na Univerzitetu Crne Gore, odnosno Ekonomskom fakultetu, a koja prijete da naruše ugled obje ustanove, cijenimo da je s tim u vezi nužno da Odbor bude informisan o svim relevantnim podacima koja su od značaja za očuvanje digniteta državnog univerziteta.”

Članovi Odbora su, na 46. Sjednici, održanoj 10. decembra 2014. godine, razmotrili i prihvatili inicijativu da se kontrolno saslušanje ministarke Sanje Vlahović održi do kraja godine.

Na 47. sjednici, održanoj 16. decembra 2014. godine, Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport donosi Odluku o kontrolnom saslušanju sa utvrđenim datumom saslušanja i temom dnevnog reda.

Kontrolno saslušanje će se obaviti 22. decembra 2014. godine u 13 sati, u Plavom salonu.

Nakon obavljenog kontrolnog saslušanja, Odbor će, shodno članu 77 stav 2 Poslovnika Skupštine CG, sačiniti i dostaviti Skupštini izvještaj o kontrolnom saslušanju.

PREDSJEDNICA ODBORA
mr Branka Tanasijević

Odbor je završio sa radom u 11,30 h.

Broj: 00-63-11/14-30/

ZAPISNIK SAČINILA
mr Mirjana Marković

PREDSJEDNICA ODBORA
mr Branka Tanasijević